

Notă informativă
la proiectul hotărîrii Guvernului pentru aprobarea proiectului
de lege pentru modificarea unor acte legislative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul menționat supra este elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și reflectă modificarea *Legii nr. 1100-XIV* din 30 iunie 2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și a *Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008* cu scop de a exclude concurența neloială în domeniul produselor alcoolice și de a asigura transparența și trasabilitatea în activitatea sectorului alcoolului etilic și al producției alcoolice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Prevederile Legii nr. 1100/2000 s-au dovedit a fi eficace în ceea ce privește reglementarea sectorului alcoolului etilic și al băuturilor alcoolice. Cu toate acestea, având în vedere experiența recentă și inovarea tehnologică, evoluțiile pieței și evoluția așteptărilor consumatorilor, este necesară actualizarea prevederilor respective, precum și prescrierea normelor aplicabile indicațiilor geografice pentru băuturile alcoolice.

Elaborarea proiectului respectiv reiese din necesitățile sectorului și are drept scop crearea premiselor pentru o dezvoltare mai vădită a domeniului pentru a fabrica produse mai competitive pe piață și, din necesitățile statului, cu scop de a suplini deficitul de date în vederea elaborării de studii și statistici, de analize pentru realizarea și promovarea politicilor publice din domeniul alcoolului etilic și băuturilor alcoolice, din necesitatea de a cunoaște datele despre consumul producției alcoolice pe piața internă.

La fel, urmează să ajustăm prevederile Legii nr. 1100/2000 la angajamentelor asumate de Republica Moldova în calitate de membru OMC, deoarece legea actuală, prin prevederile sale, la rînd cu relațiile ce apar pe piața Republicii Moldova, reglementează și importul și exportul printr-o abordare, în opinia elaboraturului, incorectă.

Prin proiectul de lege nominalizat se dorește operarea unor modificări și completări, unele din ele de ordin general, precum și asigurarea trasabilității și evidenței producției pe întreg lanțul tehnologic, reglementarea atribuțiilor de supraveghere și control de stat, excluderea unor bariere impuse în calea comerțului și a progresului producătorilor prin aplicarea de noi tehnologii.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul dat nu constituie obiectul unei armonizări a cadrului normativ național cu cel al Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

1. Introducerea unor noțiuni de bază.

Deseori, lipsa unei clasificări lasă loc pentru interpretări eronate ale prevederilor actelor normative aferente domeniului care, în mare parte, nu sunt în favoarea actorilor din sector. Astfel, se propune completarea noțiunii „alcool etilic” cu propoziția „*Alcool etilic este: alcool etilic de origine agricolă rectificat; alcool etilic tehnic și alcool etilic denaturat.*” pentru a da o claritate care sunt categoriile de alcool etilic, deoarece se confundă și se include și distilatul sub categoria de alcool etilic, precum și completarea legii cu unele noțiuni ce, pînă la momentul actual, nu au fost prevăzute în nici un act normativ ce ar reglementa domeniul acestora (*băutură slab alcoolică, băutură cu un conținut redus de alcool*) dar și cu unele noțiuni ce, în opinia elaboraturului, pentru a avea un lanț clar și

explicit, trebuie să se regăsească într-un singur act normativ (*alcool etilic de origine agricolă rectificat și distilat de origine agricolă*).

Urmează să menționăm că, la zi, nu există acte normative naționale, ce ar reglementa „băuturile slab alcoolice” și „băuturile alcoolice cu un conținut redus de alcool” acestea fiind produse, certificate și comercializate după un șir de standarde ale altor țări (în mare parte ale FR) adoptate în Republica Moldova. Noi considerăm imperioasă reglementarea acestor categorii de produse ce sunt pe scară largă consumate de populația tânără a țării.

2. Completarea legii cu prevederi aferente indicațiilor geografice pentru băuturile alcoolice.

Odată cu înregistrarea primelor indicații geografice în domeniul băuturilor alcoolice (Divin și Nimorinka) și interesul în continuare sporit față de acestea, se propune completarea legii cu prevederi generale aferente domeniului dat (introducerea art. 6¹), iar cerințele specifice (detaliate) vor fi stabilite de către Guvern.

3. Excluderea obligativității de aplicare a „dopului cu dispersie” la îmbutelierea băuturilor alcoolice tari.

Mentținerea, în continuare, a obligativității de aplicare, la îmbutelierea produselor alcoolice tari ce urmează a fi plasate pe piață moldovenească (produs autohton și din import), a dopului cu dispersie împiedică, agenții economici din Republica Moldova, să fie competitivi pe piață, deoarece nu se cunoaște altă practică în lume unde s-ar aplica dopul cu dispersie. Considerăm că impunerea utilizării în exclusivitate a dopurilor cu dispersie constituie o barieră în calea comerțului și a progresului privind utilizarea noilor tipuri de ambalaje, ceea ce diminuează capacitatea de concurență a producătorilor și importatorilor. Aceasta nu permite producătorilor autohtoni să opereze noi tehnologii de îmbuteliere cu dopuri din plută, lemn, sticlă (modific art. 1, art. 6, art. 24). Însă, utilizarea lor în continuare poate fi folosită, spre exemplu, fiind o campanie de marketing.

4. Prezentarea declarațiilor de fabricare și/sau de circulație a alcoolului etilic și a producției alcoolice.

Activitatea zilnică a tuturor actorilor din domeniile reglementate de Legea nr. 1100/2000 este foarte dificilă în lipsa de date aferente. Unica sursă oficială de informare este Biroului Național de Statistică care, în opinia noastră, este insuficientă. Spre exemplu, ultimii ani, datele despre producerea și comercializarea alcoolului etilic lipsesc. Includerea (completarea legii cu litera c¹ în art. 4 și respectiv cu art. 7¹) obligativității de prezentare „declarației de fabricare și/sau” de circulație” este de importanță majoră pentru elaborarea prognozelor de dezvoltare a sectoarelor, solicitate pentru fiecare an calendaristic, pentru activitatea organelor implicate în controlul de stat dar și pentru o evidență mai corectă a consumul de producție alcoolică pe piața internă. „Declarația de fabricare și/sau de circulație” va cuprinde date despre stocul la începutul anului, producerea, comercializarea și stocul la finele anului, pentru fiecare categorie de produs și va fi prezentată atât de producători cât și de comercianți. *Din această propunere a reieșit completarea art. 4, art. 14 dar și a Articolului 285 din Codul contravențional.*

5. Politica de stat, supravegherea și controlul de stat.

În urma desfășurării reformelor de reorganizare a administrației publice centrale a apărut necesitatea revizuirii competențelor autorităților publice ce au atribuții la domeniul fabricare și circulație a alcoolului etilic și al producției alcoolice. Astfel, ANSA a devenit unica autoritate cu atribuții de supraveghere și control de stat în domeniul producerii și circulației alcoolului etilic și al producției alcoolice. Urmare, venim cu expunerea Capitolului 3 în redacție nouă pentru comasarea atribuțiilor pentru unicul organ național de supraveghere și control al genurilor de activitate „fabricarea și/sau” păstrarea,

comercializarea angro a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a berii” și „importul și comercializarea angro a alcoolului etilic, a băuturilor alcoolice și a berii importate” (conform Legii nr. 160/2001 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător).

6. Siguranța și evaluarea conformității alcoolului etilic și al producției alcoolice.

Se propune expunerea Capitolul 7 într-o redacție nouă pentru a atenționa entitățile economice asupra executării legislației din domeniul alimentar legată de siguranță produsului plasat pe piață (în sensul Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor) dar și pentru a menționa despre evaluarea conformității produselor reglementate de Legea nr. 1100/2000. Iar cerințele concrete cu specificarea valorilor acestora sunt stipulate în Hotărârea Guvernului nr. 317/2012 armonizată cu cadrul UE (Regulamentul (CE) 110/2008) dar și în actele normative ce vor fi elaborate urmare adoptării prezentului proiect (domeniul băuturi slab alcoolice, băuturi cu un conținut redus de alcool, alcool tehnic și denaturat). Totodată, acest proiect vine cu intenția de a liberaliza piața ofertelor de certificare a producției alcoolice. Prin legea actuală, spre exemplu, băuturile tari din import pot fi certificate doar de către Centrul Național de Verificare a Calității Producției Alcoolice (care după reorganizare HG nr. 600/2017) nu va mai exista ca entitate economică.

7. Cerințe identice față de produsele plasate pe piața Republicii Moldova.

În calitate de membru al OMC urmează să aplicăm același tratament atât pentru produsele de origine autohtonă cât și pentru produsele din import, astfel încât să nu se producă discriminări. Prin această modificare se propune excluderea evaluării conformității produselor din import de către o singură entitate economică (cerință nevalabilă pentru produsele autohtone). La fel se propune abrogarea art. 25 însă trecerea prevederilor acestuia în art. 20 deoarece obligația de marcarea a producției cu timbru de acciz se atribuie la toată producția plasată pe piața autohtonă nu doar pentru cea din import (în proiect se propune expunerea art. 20 în redacție nouă pe motiv că prevederile art. 20 din legea actuală sunt depășite de timp iar scopul acestei prevederi nefiind atins).

8. Alte prevederi

La fel, pentru executarea acordurilor cu OMC se modifică Capitolul 2 pentru a exclude unele prevederi legate de reglementarea exportului cum ar fi evaluarea conformității în baza indicilor aplicabili pentru produsul destinat comercializării pe piața internă. Iar expunerea art. 27, alin (1) este doar pentru ghidarea agenților economici.

Propunem și excluderea unor repetări, care îngreunează textul legii. Spre exemplu prevederile lit. e), alin. (2), art. 17² ce se regăsesc și în alin. (1) din același articol sau prevederile alin. (4) din art. 25, ce se regăsesc și în prevederile art. 17¹ sau, restricțiile din art. 22 ce se regăsesc și în art. 5 „Restricții”.

Excluderea articolului 21 din legea prenotată este argumentată prin faptul că prevederile acestuia vin în contradicție cu art. 3, alin. (2), lit. b) din aceeași lege care prescrie că condițiile Legii nr. 1100/2000 nu se răsfrâng asupra fabricării producției alcoolice în condiții de casă, fabricate pentru consum personal. Excluderea acestui articol nu va interzice fabricarea producției, pentru consum personal, în condiții de casă, acesta fiind un domeniu nereglementat. Totodată, în cazul în care persoana fizică, intuiește să comercializeze produsul fabricat (vinul), atunci acesta urmează să se conformeze cerințelor stabilite în actele normative ce reglementează domeniul (dotarea cu utilaj, asigurarea calității produsului, înregistrarea în Registrul vitivinicol) fiind luat în evidență de către organele statului.

Prin modificările respective se propune de a aduce în concordanță prevederile art. 5, alin. (2), lit. e) și ale art. 28, cu cele din art. 13, alin. (2¹), lit. a), care au fost introduse prin modificările operate recent (Legea nr. 185/2017). Iar modificarea art. 33 reiese din expunerea Capitolul 3 în redacție nouă iar drepturile organelor abilitate (art. 10 din legea

actuală) au fost trecute în acest articol, deoarece prevederile art. 33 se refereau doar la activitatea Serviciului Standardizare și Metrologie (verificarea comerțului inclusiv cu amănuntul).

Proiectul respectiv vine și cu scopul excluderii unor prevederi care, în opinia elaboratorului, și-au pierdut actualitatea. Astfel, inclusiv și în scopul protecției mediului, propunem excluderea interdicției de utilizare a sticlei returnabile (lit. g), alin. (2), art. 5).

* îmbină în sine următoarele declarații: declarația de fabricare și comercializare sau doar declarație de comercializare sau ambele;

** îmbina genuri de activate ce cuprind fabricarea, păstrarea și comercializarea sau doar păstrarea și comercializarea sau ambele.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect nu generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat și nici pentru agenții economici.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare adoptării modificărilor propuse, pentru a pune în aplicare prevederile Legii nr. 1100/2000, va fi necesară:

- modificarea unor acte normative (*HG nr. 317/2012 cu privire la aprobarea Cerințelor privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor alcoolice; HG nr. 1068/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și procedura de evaluare a calității producției alcoolice prin metoda organoleptică*),

- abrogarea unor ordine ale organului central de reglementare (*Ordinului MAIA nr. 87/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei de expertiza a dopurilor; Ordinului MAIA nr. 06/2014 cu privire la Comisia centrală de degustare pentru evaluarea calității producției alcoolice prin metoda organoleptică*),

- elaborarea, promovarea și aprobarea de către Guvern a unui nou act normativ ce va reglementa „băuturile slab alcoolice” și „băuturile alcoolice cu un conținut redus de alcool” și actul normativ ce va reglementa procedura de certificare a alcoolului etilic tehnic și denaturat.

De aceea, prin Art. II din proiect se propun 12 luni, în care Guvernul va executa acțiunile respective.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul definitivat a fost înaintat pentru avizare/expertizare Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Finanțelor, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Centrului de Implementare a Reformelor, Centrului Național Anticorupție și Ministerul Justiției.

La fel, menționăm că, inițierea proiectului a fost supusă expertizei de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, mențiune inclusă în tabelul Sinteza obiecțiilor și propunerilor, însă urmare a avizării repetate și a discuțiilor purtate proiectul a suportat modificări majore și se înaintează repetat pentru expertiza către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

În scopul respectării prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege, poate fi accesat pe pagina web a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (<http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=6401>), la rubrica "Transparență decizională - Proiecte de documente" și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

Georgeta MINCU,
ministru